

ฉบับที่ 41 (เล่มที่ 1) : มกราคม - เมษายน 2565

RILCA Newsletter

RESEARCH MATTERS

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

CREATIVE CULTURE

โลกดิจิทัลของงานช่างศิลป์ปัจจุบัน

RILCA IN TREND

เก็บอุ่นใจกับเรื่องราว “หยุด คิด ทำ”

Time of crisis:
Changes and opportunities
in the next normal society

EDITOR'S TALK

บ.ก. ชวนดุย

ดร. วชิรพล วิบูลศิริน
รองผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กรและบริการวิชาการ
บรรณาธิการ

watcharapol.wib@mahidol.ac.th

สวัสดีผู้อ่านทุกท่านครับ

ท่ามกลางวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 เราจะเห็นความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นในสังคมอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมการใช้ชีวิต การเรียนการสอน การทำงาน จากโลกออนไลน์สู่โลกดิจิทัล จนเกิดเป็นโอกาสใหม่ ๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มโอกาสในการทำงานตามความเชี่ยวชาญให้กับพวกเราชาววิลก้า ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการวิจัย “ช่วยป้องที่มาจากการแปล” หรือการบรรยายในหัวข้อ “โลกดิจิทัลของงานช่างศิลป์ห้องถัง” และการอบรมเรื่อง “การศึกษาเชิงสมมติสำหรับวิทยาภาษาถิ่น ด้วยการใช้โปรแกรม Excel” รวมถึงการสร้างนวัตกรรมเกมออนไลน์ “หยุด คิด ตาม ทำ” บนแอปพลิเคชัน STAAS (สต้าช) และการวิจัย “ผลงานภาษาศาสตร์กับอักษรโบราณเพื่องานบริการสังคม”

นอกจากนี้ เรายังมีการจัดเสวนาออนไลน์เรื่อง “วันภาษาแม่สากล ครั้งที่ 10” และจัดหลักสูตรอบรม “เรียนเมียนมา 24 ชั่วโมง +6 สื่อสารกับชาวเมียนมาได้ง่าย” โดยอาจารย์เจ้าของภาษา รวมถึงการจัด “โครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณของชาวไทยโบราณในเขตภาคกลาง” และที่สำคัญ พวกราชขอร่วมแสดงความยินดีกับผลงาน iDoll ลายสัณหลักษณ์ของกุด และหลวงลายของนิทรรศการพิเศษ “วิริชาติพันธุ์” ที่ได้รับการจัดเลิศสิทธิ์จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ครั้งนี้ด้วยครับ

แม้ในช่วงเวลาของสถานการณ์การแพร่ระบาดจะดำเนินอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่ทำให้พวกราชฯ วิลก้าหยุดสร้างสรรค์ผลงาน อันทรงคุณค่าต่าง ๆ เราจะยังคงมองหาโอกาสที่เกิดขึ้นและปรับตัว ตอบรับกับความเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาภาษาและวัฒนธรรมให้เกิดความยั่งยืนในทุกมิติ

สถาบันวิจัยภาษาและวรรณกรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

999 กนนพุทธมนthon ถนนสาย 4 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมนthon จังหวัดนนทบุรี 73170

ข้อมูลติดต่อ

riica.mu@gmail.com

0 2800 2308-14

<https://lc.mahidol.ac.th>

0 2800 2332

ที่ปรึกษา : ดร. มนต์ดา ไนยเออร์

บรรณาธิการ : ดร. วชิรพล วิบูลศิริน

กองบรรณาธิการ :

ดร. สถาพร สายบุญมี

นางสาววาราสนา สัจยากรีด

นางสาวปิยวรรณ เกaga แก้ว

นายจิรวรรณ ธรรมนิยเวท

นางสาวพิบพวรรณ ทองเปลว

พิสูจน์อักษร : นางพัชรา แวงพาณิช

นางสาวประชิตพร โภคณ์

การอุปถัมภ์ : นายจิรวรรณ ธรรมนิยเวท

01

เรื่องจากภาค

Time of crisis: Changes and opportunities in the next normal society

01

03

วิจัยตอบโจทย์

ข่าวปลอมที่มาจากการแปล

03

05

ศ. ตน

ผู้สอนภาษาศาสตร์กับอัปเดตโนราณเพื่องานบริการสังคม

08

ส่องหลักสูตร

Thai Language and Culture for Foreigners

10

วัฒนธรรมสร้างสรรค์

โลกดิจิทัลของงานช่างศิลป์ก้องกื๊บ

10

11

ชีนโบแดง

ลาย ลักษณ์ สิงห์ ทรัพย์สินทางปัญญา
จากงานวิจัยของ iCulture

13

ร้อยเรื่องเล่า

เฉลิมฉลองวันภาษาแม่สากล : รุ่นใหม่สู่รุ่นใหม่

15

คำกล่าวขวัญ

การศึกษาเชิงสหสมันพันธ์สำหรับวิทยาภาษาถี่นั้นด้วยการใช้โปรแกรม Excel

17

รอบรั้วริลก้า

21

ทันเหตุ-ทันการณ์

เก็บออนไลน์เพื่อการรักันสือ “หยุด คิด ตาม ทำ”
...โอกาสในวิกฤติเชิงผู้สูงอายุยุค Next Normal

21

จดหมายข่าวสถาบันฯ

รูปแบบ : E - Newsletter

ฉบับที่ 1 : ทุกเดือนเมษายน

ฉบับที่ 2 : ทุกเดือนสิงหาคม

ฉบับที่ 3 : ทุกเดือนธันวาคม

จดหมายข่าวย้อนหลังและข่าวสารเพิ่มเติม :

rilca.mu@gmail.com

[https://lc.mahidol.ac.th/
RILCANewsletter](https://lc.mahidol.ac.th/RILCANewsletter)

0 2800 2308-14

RILCA,
Mahidol University

Food Delivery Applications

Time of crisis: Changes and opportunities in the next normal society

เรื่อง : รองศาสตราจารย์ ดร.วชรพล วิญญูตริน
รองผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กรและบริการวิชาการ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

ตลอดระยะเวลาเกือบ 3 ปีที่ผ่านมา โลกของเราเพชิญหน้ากับวิกฤติการณ์สำคัญ ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างหลักเลี้ยงไม่ได้ ผู้คนต่างได้รับผลกระทบมากหรือน้อยแตกต่างกันไปตามแต่ละสถานการณ์ ความสามารถในการปรับตัว และความพร้อมในการรับมือจึงเป็นหนทางสำหรับการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างปกติ ท่ามกลางการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 หรือปรับรูปแบบการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนพฤติกรรมใช้กลายเป็นความปกติใหม่ (New Normal) เช่น การรักษาระยะห่างทางสังคม การใส่หน้ากากอนามัย การวัดอุณหภูมิก่อนเข้าสถานที่ต่าง ๆ การล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ การสั่งซื้อสินค้าจากแอปพลิเคชัน บนโทรศัพท์มือถือ การทำงานจากบ้าน หรือการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แม้ว่าเดิมที่เราอาจไม่คุ้นเคยกับวิถีชีวิตในลักษณะนี้ แต่เมื่อเราเริ่มปรับตัวได้กับการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจนเกิดความคุ้นชินแล้ว ชีวิตก็ก้าวไป (Next Normal) จึงก้าวเข้ามาเป็นรูปแบบใหม่ของการใช้ชีวิตปกติของคนในสังคมทุกช่วงวัยในปัจจุบัน

รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปนี้สะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงและโอกาสต่าง ๆ ในอนาคต อันเกิดจากพฤติกรรมและทัศนคติในการดำรงชีวิตที่ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการบวนการ ยอมรับนวัตกรรมและการเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ดังจะเห็นได้จากการเกิดบริการออนไลน์ หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ ขึ้นเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการสั่งอาหารจากแอปพลิเคชั่นมารับประทานที่บ้าน เนื่องจากหลายคนต้องทำงานจากบ้านเป็นส่วนใหญ่ จึงก่อให้เกิดโอกาสในการประกอบอาชีพเสริมใหม่ ๆ เช่น ไรเดอร์ (Rider) ที่อำนวยความสะดวกในการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มจากร้านอาหารถึงหน้าบ้านหรือสถานที่ต่าง ๆ หรือการชำระค่าสินค้าต่าง ๆ ผ่านแอปพลิเคชั่น เช่น เป้าตังค์ เนื่องจากไม่ต้องการหยิบจับหรือสัมผัสเงินสด จนกลายเป็นตัวเร่งให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมไร้เงินสด รวมถึงการสั่งซื้อสินค้าผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่สะดวกสบายและยังสามารถชำระเงินได้อย่างรวดเร็วเพียงใช้ปลายนิ้วสัมผัสเท่านั้น

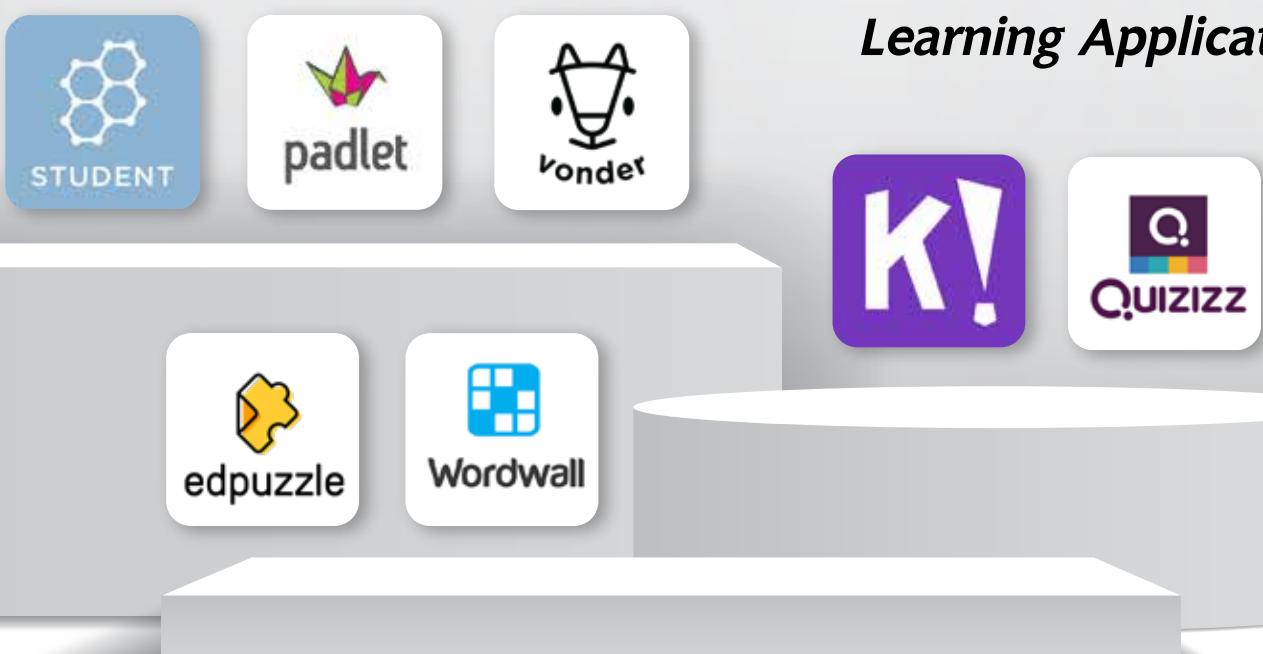
นอกจากความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของผู้คนดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว สังคมวิถีชีวิตถัดไปยังสร้างความเปลี่ยนแปลงและโอกาสให้กับการการศึกษาหลายด้านเช่นกัน อาทิ ก่อนหน้าสถานการณ์การแพร่ระบาด เราอาจจะเห็นเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) ที่สร้างขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายทางการศึกษาไม่มากนัก เพราะผู้ใช้งานในกลุ่มนี้อาจมีจำนวนน้อย จึงไม่คุ้มค่าที่จะลงทุนพัฒนา แต่ภายหลังเมื่อสถานศึกษาหลายแห่งต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนให้เป็นแบบออนไลน์ จึงเกิดเว็บแอปพลิเคชันขึ้นเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น Kahoot!, Wordwall, Edpuzzle, Padlet หรือแม้แต่บริษัทสถาาร์ตอัปในประเทศไทยที่ได้พัฒนา Vonder Go เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความสนุก น่าสนใจ และผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ได้มากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้สร้างโอกาสให้กับผู้คนจำนวนมาก

ไม่ว่าจะเป็นนักพัฒนา ผู้สอน ผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับผู้เรียน ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนอีกต่อไป เป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งถือเป็นหนึ่งในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

แม้ห่วงเวลาจะเป็นวิกฤติการณ์ครั้งยิ่งใหญ่ ครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ แต่ทุกวิกฤติการณ์ย่อมมีโอกาสซ่อนอยู่เสมอ เราจึงควร “พลิกวิกฤติให้กลายเป็นโอกาส” ด้วยการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้คนมองหาช่องทางใหม่ ๆ จากวิกฤติการณ์ เพื่อเปลี่ยนให้เป็นโอกาสสำคัญเพื่อก้าวเข้าสู่เส้นทางที่แตกต่างจากผู้อื่น แล้วเราจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมวิถีชีวิตถัดไปได้อย่างปกติสุข

Albert Einstein — “In the midst of every crisis, lies great opportunity.”

Learning Applications

FAKE NEWS

ข่าวปลอม จากการแปล: ลักษณะเฉพาะและนัยทางสังคม

เรื่อง : ดร.นรนดेश พันธุ์พุมวณ

อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

ท่ามกลางวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่หรือที่รู้จักกันในนาม โควิด-19 ในไทย ประชาชนมักจะได้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าวผ่านสื่อออนไลน์ เป็นส่วนมาก ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้รับการกลั่นกรองข้อมูลเหมือนสื่อกระแสหลักหรือสื่อจากหน่วยงาน รัฐบาล จึงเป็นเรื่องยากที่จะกำให้ผู้รับสารได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่ถูกบิดเบือน เพื่อทำให้เกิดความ恐慌 ข้อมูลข่าวสารที่เสนอตามสื่อออนไลน์นั้น ส่วนหนึ่งเป็นประโยชน์ และน่าเชื่อถือ แต่ข้อมูลเป็นจำนวนมากถูกบิดเบือน ทำให้เกิดการระบาดข้อมูล (Infodemic) อย่างรุนแรง องค์การระหว่างประเทศของสหประชาชาติ เช่น ยูนิเซฟ (UNICEF) ได้พยายามสื่อสาร เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการระบาด โดยประสานงานองค์กรนานมายโลก ภาครัฐบาล รวมถึงเดรือข่ายต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนทั่วโลกได้รับข้อมูลและดำเนินการ ที่เกี่ยวกับการระบาดที่ถูกต้อง

สิ่งที่น่าสนใจจากการหนึ่งคือ ข่าวเกี่ยวกับการระบาดโดยมากเป็นข่าวที่มาจากต่างประเทศ นั้นยอมหมายความว่า การแปลมีส่วนเกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดข้อมูลจากภาษาต้นทางมาเป็นภาษาไทย อย่างเลี่ยงไม่ได้ ข่าวต่างประเทศได้รับการแปลเข้ามา เป็นจำนวนมากจึงอาจก่อปัญหาการแปลผิดพลาด ทำให้ข้อมูลข่าวสารนั้นผิดเพี้ยนไป จนกลายเป็น ข่าวปลอม ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจก็ตาม การวิจัยเกี่ยวกับข่าวปลอมหรือข้อมูลลวงที่ผ่านมา

ยังมีได้ศึกษาถึงความสมพันธ์ของข่าวปลอมที่มี เหตุปัจจัยมาจากการแปล

ผู้เขียนจึงได้ทำการวิจัยในประเด็นที่ว่า ข่าวปลอมที่มาจากการแปลมีลักษณะอย่างไร และได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ ลักษณะของข่าวปลอมจากการแปลมักมีการแทรกคำภาษาต่างประเทศ อ้างชื่อและอ้างความคิดผู้อื่น การแปลข่าวที่เป็น ข่าวปลอมอยู่แล้ว การอภิปรายของผู้แปลซึ่งอยู่ในระดับ ตัวบทแวดล้อม เป็นต้น

อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ การแปล ข้างต้นมักเกิดขึ้นโดยปัจเจกบุคคลและส่งต่อใน โลกออนไลน์ หากว่าเป็นการสั่งแปลจากสำนักข่าว ผู้แปลอาจไม่รับผิดชอบต่อผู้อ่านข่าวออนไลน์ที่ไป และอาจจะไม่มีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เพราะ มิได้ฝ่าฝืนการฝึกอบรมด้านการแปล ธรรมชาติของ การแปลข่าวส่งต่อทางออนไลน์โดยมากเกิดขึ้นจาก นักแปลสมัครเล่น ผู้แปลเหล่านี้อาจไม่ตระหนักรถึง ความสำคัญของการใช้คำหรือความถูกต้องทางภาษา

ในฐานะของผู้เผยแพร่ข่าวสารออนไลน์ หากเรา ได้ตระหนักรถึงข้อแตกต่างปลีกย่อยข้างต้นเหล่านี้ อาจช่วยเป็นหนทางในการฉกคิด เมื่อพบลักษณะ ตัวบทที่ผิดแปล กเพื่อยับยั้งการส่งต่อข่าวปลอม ไปยังบุคคลอื่นจนอาจเกิดผลเสียในอนาคตได้ใน ท้ายที่สุด

การแปลข่าวต่างประเทศ อาจก่อปัญหาการแปลผิดพลาด ทำให้ข้อมูลข่าวสารผิดเพี้ยนไป จนกลายเป็นข่าวปลอม ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจก็ตาม

ผู้สอน ภาษาศาสตร์ กับ อังกฤษโบราณ เพื่องานบริการสังคม

เรื่อง : ดร.ยุทธพร นาดสุข

อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาศาสตร์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

ภาพ : นางสาวปิยวารรณ เกาะแก้ว

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

อาจารย์ ดร.ยุทธพร นาดสุข ประธานหลักสูตรติลปดาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์ กษาตระกูลไทย และอังกฤษโบราณของกลุ่มชาติพันธุ์ไทย ผลงานวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวกับข้องกับภาษา วัฒนธรรม และอังกฤษโบราณของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังมีความเชี่ยวชาญด้านภาษา วรรณกรรม และประวัติศาสตร์ล้านนาอีกด้วย

ในด้านการสอน อาจารย์ ดร.ยุทธพรรับผิดชอบสอนในรายวิชาอังกฤษไทย วิทยาภาษาถิ่น ภาษาศาสตร์ เชิงประวัติ และภาษาศาสตร์ภาษาพม่าของหลักสูตรภาษาศาสตร์ ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก และยังเป็นอาจารย์พิเศษให้อังกฤษภาษาไทย ในปี 2563 อาจารย์ ดร.ยุทธพรได้รับการเชิดชูเกียรติจากการส่งเสริม วัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ให้เป็นผู้มีคุณุปการต่อการใช้ภาษาไทย นับเป็นรางวัลที่น่าภาคภูมิใจยิ่ง

**กราบว่าอาจารย์จบปริญญาตรี
จากคณะวิทยาศาสตร์ แล้วข้ามสายมาเป็น
นักภาษาศาสตร์ได้อย่างไรด้วย**

ใช่ครับ ผมจบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสามเรียนประจำอำเภอเล็ก ๆ ที่จังหวัดน่าน ค่านิยมของคนที่นี่ ถ้าใครเรียนดีหน่อยก็ไม่พ้นต้องเรียนสายวิทย์ ค่านิยมของผมสมัยนั้นก็เช่นกัน หลังจากจบชั้นมัธยมแล้ว ผมสอบเข้าเรียนได้ที่ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีที่ 2 ผมก็เริ่มรู้ตัวเองว่ารักทางด้านภาษามากกว่า พอนี้ปี 3 ผมจึงเริ่มลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาไทยในฐานะวิชาเลือกสะสมเอาไว้ เมื่อจบปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์แล้ว ผมก็มาต้องคุ้ว่าต่อไปจะเป็นอาจารย์ทางภาษา ที่มีความรู้จะต้องแน่น ไม่เก่งนักจะไม่รู้จังสกอย่าง สุดท้าย ผมจึงตัดสินใจเรียนปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ที่คณะมนุษยศาสตร์อีกใบหนึ่ง เรียนเพียง 2 ปี ก็จบ เพราะเคยเก็บหน่วยกิตสะสมไว้ก่อนหน้านี้แล้ว

จากคำถามที่ว่าผมมาเป็นนักภาษาศาสตร์ได้อย่างไร จริง ๆ แล้วผมไม่ได้ตั้งใจจะเป็นนักภาษาศาสตร์ตั้งแต่แรก ความตั้งใจเดิมผมอยากจะเป็นอาจารย์สายภาษาไทยหรือนักภาษาโบราณถึงได้เข้ารุ่งเทพฯ มาเรียนสาขาจารึกภาษาไทยที่คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ต่อมาสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบทเปิดรับสมัครอาจารย์สาขาขาดแคลน (ภาษาพม่า) ผมจึงมาสมัคร เพราะตอนเรียนที่คณะมนุษยศาสตร์ ผมเรียนภาษาพม่าเป็นวิชาโท ในครั้งนั้นผมได้รับคัดเลือกให้รับทุนพัฒนาอาจารย์ จึงได้เข้ามาทำงานที่สถาบันฯ อย่างทุกวันนี้ แม้ว่าจะมาเป็นนักภาษาศาสตร์โดยไม่ได้ตั้งใจ แต่ผมก็มีความสุขกับเส้นทางสายนี้และพอใจกับโชคชะตาครั้งนี้อย่างยิ่งครับ

**ด้วยเหตุที่อาจารย์จบปริญญาโททาง
ด้านจารึกภาษาไทย เพราะเหตุนี้หรือเปล่าที่ทำให้
อาจารย์ดำเนิน "โครงการอนุรักษ์เอกสารโบราณ
ของชาวไทยยุนนานาชาติดอกลาภ" และอาจารย์
แนวคิดในการดำเนินโครงการน้อย่างไรด้วย**

ใช่ครับ ด้วยเหตุที่ผมเป็นคนไทยยุนประการหนึ่ง ผมเชี่ยวชาญอักษรของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ประการหนึ่ง และผมทำงานในมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนครปฐมประการหนึ่ง ผมจึงคิดว่า ควรจะได้ทำประโยชน์ให้กับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยบนพื้นฐานความสนใจและความเชี่ยวชาญของผมเอง จึงได้เสนอโครงการนี้ขึ้น พื้นที่ดำเนินโครงการของผมคือหมู่บ้านท่าเสา ตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน

ต้องขอขอบคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่จัดสรรทุนสนับสนุนจากเงินรายได้สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยหอด ประจำปี 2564 ให้ดำเนินโครงการนี้

โครงการตั้งกล่าวว่าออกแบบการทำงานร่วมกับชุมชน เนื่องจากต้องการให้คนในชุมชนได้ทราบถึงคุณค่าของเอกสารโบราณที่มีอยู่ และร่วมกันอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมของตน แต่การจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น คนในชุมชนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับอักษรท้องถิ่นและสามารถอ่านอักษรท้องถิ่นของตนให้ได้เสียก่อนครับ

ผลการดำเนินโครงการเป็นอย่างไรบ้างนะ

โครงการนี้มีการวางแผนกิจกรรมเป็นขั้นเป็นตอน บางกิจกรรมกับรัฐบาล เป้าหมายเป็นอย่างดี แต่บางกิจกรรมก็ยังไม่เป็นที่พอใจครับ

กิจกรรมแรก ผมต้องการให้คนในชุมชนมีความรู้เรื่องตัวอักษรที่ใช้ภายในชุมชนของตัวเองก่อน จึงได้จัดการอบรม "อักษรธรรมล้านนาเพื่อการอนุรักษ์เอกสารต้นฉบับ" ให้แก่ชาวไทยยุนบ้านท่าเสาและบุคคลทั่วไปที่สนใจ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การอบรมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมจำนวน 30 คน จาก 10 จังหวัดทั่วประเทศ ผลการประเมินหลังการอบรมพบว่า ผู้เข้าอบรมเกือบทั้งหมดมีความพึงพอใจในระดับสูง ผู้เข้าอบรมท่านหนึ่งซึ่งเป็นอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัยประเมินว่า "เป็นการอบรมที่ประทับใจที่สุดในชีวิตที่เคยอบรมวิชาการมา" ผลการประเมินนี้ทำให้ผมปลื้มใจและมีกำลังใจเพิ่มขึ้นมากที่เดียว

กิจกรรมที่ 2 หลังจากที่ผู้ร่วมโครงการผ่านการอบรมอักษรธรรมล้านนาแล้ว ผมและภาคเครือข่าย ได้แก่ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร และศูนย์ภาษาไทยสิรินธร (องค์การมหาชน) จึงได้ร่วมกันจัดทำวิดีโอที่ให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์เอกสารโบราณจำนวน 5 เรื่อง เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้ร่วมโครงการสามารถสำรวจ ทำความสะอาด ซ่อมแซม จัดทำทะเบียน และทำสำเนาติดจัดเอกสารโบราณเบื้องต้น

กิจกรรมที่ 3 เมื่อผู้เข้าร่วมอบรมสามารถอ่านอักษรธรรมล้านนาได้ และรู้จักวิธีการอนุรักษ์เอกสารโบราณเบื้องต้นแล้ว ขั้นต่อไปก็จะให้ผู้เข้าอบรมได้ลงมือปฏิบัติจริง แต่ขั้นตอนนี้มีอุปสรรคที่ไม่สามารถทำให้ผู้เข้าอบรมและคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมนี้ได้

อุปสรรคที่ต้องเผชิญ แล้วอาจารย์แก้ปัญหาอย่างไรด้วย

อุปสรรคที่เกิดจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นเองครับ ผมกำหนดวันเวลาดำเนินกิจกรรมไว้อย่างดี มีการเตรียมงานอย่างพร้อมสรรพ แต่ก็มีเหตุให้ถูกต้องค้างคืน สถานการณ์การระบาดระลอกที่ 3 และระลอกที่ 5

โชคดีที่ผมมีเครือข่ายจากภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรคือ อาจารย์ ดร.ศิริสาร เมม่อนโพธิ์ทอง และอาจารย์พอล ศักดิ์ อาจารย์ทั้งสองท่านได้นำคณะนักศึกษาและบุคลากรทั้งสองท่านได้ร่วมมือกันจัดการกิจกรรมที่ 3 ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการ คาดว่าภายในเดือนมิถุนายน 2565 น่าจะแล้วเสร็จครับ

“ภาษาถิ่นเมืองกับทุกสรรพสิ่ง ย้อมมีการเปลี่ยนแปลงไป ตามกาลเวลา

เราไม่อาจบังคับให้ภาษา อยู่คงทนกว่ารัตตลอดไปได้

”

อาจารย์ได้รับดัดเลือกให้เป็นผู้มีคุณปการต่อการใช้ภาษาไทยปี 2563
อาจารย์คิดว่าผลงานอะไรที่ทำให้อาจารย์ได้รับรางวัลในครั้งนี้คือ

จริง ๆ แล้วรางวัลผู้มีคุณปการต่อการใช้ภาษาไทยหมายรวมถึงผู้มีคุณปการต่อการใช้ภาษาไทยถิ่นด้วย ซึ่งตัวผมเองได้มีบทบาทในการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยและภาษาไทยถิ่นหลายระดับ ทั้งระดับประชุมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา นอกจากนั้นก็ยังทำงานบริการวิชาการให้แก่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยและภาษาไทยถิ่นหลายหน่วยงานด้วยครับ

สุดท้ายน้องยาให้อาจารย์ฝากอะไรบ้างครับ รุ่นใหม่
เกียวกับใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน เพื่อสร้างความตระหนักในการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องและเหมาะสม

ภาษาถิ่นเมืองกับทุกสรรพสิ่ง ย้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เราไม่อาจบังคับให้ภาษาอยู่คงทนกว่ารัตตลอดไปได้ ภาษาของเยาวชนคนรุ่นใหม่มีก็ย่อมไม่เหมือนกับรุ่นพ่อแม่หรือปู่ย่าตายาย เรายุ่งอย่างเป็นกลาง ผู้ใหญ่ก็ไม่ควรหงุดหงิดกับการใช้ภาษาของคนรุ่นใหม่ หรือพยายามเป็นภารมณ์จนเกินเหตุ สำหรับเยาวชนคนรุ่นใหม่เองก็ต้องรู้จักกาลเทศะในการใช้ภาษา หากพูดแบบกันเองหรือใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ เช่น เวลาคุยกับเพื่อนฝูง เราจะพูด จะเขียน หรือจะพิมพ์อย่างไรก็ได้ แต่เมื่อใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการหรือในที่สาธารณะ เรา ก็ต้องพูด เขียน หรือพิมพ์ให้ถูกต้องตามแบบแผน สิ่งที่ควรระวังนั้นก็มีเท่านี้เองครับ

ผลผลิตจากโครงการนี้มีอะไรบ้างนะ

ผลผลิตของโครงการ ได้แก่ 1. การจัดอบรมอักษรธรรมล้านนา 2 ครั้ง 2. วีดิทัศน์ให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์เอกสารโบราณจำนวน 5 เรื่อง 3. หนังสือ 2 เล่ม เล่มแรก เรื่อง ทำงานพญาการเผือก ได้พิมพ์เผยแพร่แล้ว เมื่อเดือนพฤษภาคม 2564 และเล่มที่ 2 เรื่อง ไวยวานบ้านท่าเสา : เอกสารเก่าและภาษา ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำต้นฉบับ คาดว่าจะพิมพ์เผยแพร่ได้ในเดือนพฤษภาคมนี้ และผลผลิตที่สำคัญที่สุดคือ เอกสารโบราณของชาวยืนบ้านท่าเสาที่ได้รับการอนุรักษ์อย่างเป็นระบบจำนวน 300 ผูกครับ

อาจารย์มีแผนอย่างไรในอนาคตเกี่ยวกับโครงการนี้

นับเป็นเรื่องน่ายินดีที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหิดลได้เลือกเห็นถึงความสำคัญของโครงการ จึงได้จัดสรรงบประมาณให้ดำเนินโครงการต่อในปีงบประมาณ 2565 โครงการปีที่สองนี้ ผมได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โครงการจัดทำฐานข้อมูลดิจิทัลเอกสารโบราณของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคกลาง เพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน” เพื่อขยายขอบเขตการอนุรักษ์ให้กว้างกว่า การอนุรักษ์เอกสารของชาวยืนบ้านท่าเสา ฯ นอกเหนือจากอักษรธรรมล้านนาของชาวยืนบ้านท่าเสา ฯ ได้แก่ อักษรธรรมลาว อักษรไทยน้อย อักษรไทย และอักษรขอมไทย จุดหมายปลายทางของโครงการนี้คือ การสร้างฐานข้อมูลดิจิทัลเอกสารโบราณของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคกลาง เพื่อให้บุคคลที่สนใจสามารถสืบค้นและดาวน์โหลดไปใช้ประโยชน์ได้

THAI LANGUAGE & CULTURE FOR FOREIGNERS

หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ

เรื่อง : นางสาววาราสนา สัญเกิด

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

สืบเนื่องจากการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ของสถาบันฯ ในประเด็นพม่าศึกษาในช่วงที่กระแส
ผลกระทบ (Series) “จากเจ้าพระยาสู่อิรุวดี” เป็นนิยมในสังคมไทย ส่งผลให้คนไทยมีความสนใจเรื่อง
ความสัมพันธ์ไทย-เมียนมาทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม อาหาร การเดินทาง-ล่องคร
าลฯ ในโอกาสันนี้ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียจึงจัดงานนำเสนอออนไลน์เกี่ยวกับประเด็นพม่า¹
ศึกษาจากผลกระทบตั้งแต่ล่าม จำนวน 2 ครั้ง คือ 1. โยทยา-พม่านิยม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนสองชายฝั่ง
ข้ามแม่น้ำข้ามเวลา และ 2. ตามรอย..ไม่รึว่า วัฒนธรรมอาหารเมียนมาสู่เมืองไทย ซึ่งในงานนำเสนอครั้งที่ 2
มีการให้บริการจำหน่ายอาหารเพื่อการศึกษาและเรียนรู้วัฒนธรรมด้านอาหารการกินของชาเมียนมา
คือ ไม่รึว่า ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้ที่ติดตามล่องคราฟเป็นอย่างมาก ส่งผลให้มียอดสั่งซื้อไม่รึว่ามากัน
อย่างล้นหลาม

นอกจากนี้ ได้มีการประชุมปรึกษาหารือพูดคุยระหว่างผู้บริหารสถาบันฯ บุคลากรผู้เชี่ยวชาญทางภาษาและวัฒนธรรมเมียนมา และฝ่ายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับอาจารย์-academy ตุกกะชาวยเมียนมาของสถาบันฯ ใน การดำเนินงานด้านพม่าศึกษาให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนในสถาบันฯ หลังจากจบแผนการจัดทำการประชาสัมพันธ์สถาบันฯ ที่ผ่านมา ทางลังกาวิชาการ ออกอากาศของละครสีน้ำเงิน ประกอบกับงานบริการวิชาการฯ ยังได้มีการหารือร่วมกับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญทางภาษาและวัฒนธรรมเมียนมาและอาจารย์-academy ตุกกะชาวยเมียนมานอกรอบอีกด้วย ที่ผ่านมา เรื่องการให้บริการวิชาการ ในส่วนของหลักสูตรการฝึกอบรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยได้ข้อสรุปประเด็นในการจัดอบรมที่หลากหลายรวมถึง “หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระยะยาวสำหรับชาวต่างชาติ” (Thai Language and Culture for Foreigners) เพื่อเปิดรับสมัครชาวต่างชาติที่มีความสนใจภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยผู้เข้าอบรมจะได้รับความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง เมื่อเสร็จสิ้นการอบรมผู้เข้าอบรมจะสามารถใช้ภาษา มีทักษะและสามารถนำความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมไทยไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมั่นใจ

ในเบื้องต้นทางงานบริการวิชาการฯ ได้เปิดอบรมหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระยะยาวให้กับชาวเมียนมา ระหว่างวันที่ 18 เมษายน-31 ธันวาคม 2565 จำนวน 201 ชั่วโมง โดยหลักสูตรฯ ได้รับความสนใจอย่างมากจากชาวเมียนมาหลากหลายอาชีพ เช่น พแพทย์ นักดนตรี อาจารย์สอนภาษา เพื่อเป็นการเปิดกว้างทางด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย และเป็นการประชาสัมพันธ์สถาบันฯ ให้ชาวต่างชาติได้รู้จักประเทศไทยยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ทางงานบริการวิชาการฯ ยังได้เปิดรับสมัคร “หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยระยะยาวสำหรับชาวต่างชาติ” ให้กับชาวต่างชาติอีก 1 ชั่วโมง อีกด้วย ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โทร. 09 8143 2308

EXPLORE THAILAND

See something different

ໂລກດີຈິຫລຂອງ ຈາບັນຫຳສຶກປິ້ອງກົໍາ

ໃນງານເສວາພຸທະສຶກປິ້ອງຄົ່ນລ້ານນາ...ຕະວັນຕກພບຕະວັນອອກ

ເຮືອງ : ນາຍອນຸຮັກຍົງ ກ້ານຈັນທົ່ງ

ນັກວິຊາການວັດນຮຽນ ສຖາບັນວິຈິຍພາກາແລະວັດນຮຽນເອເຂີຍ

ເມື່ອວັນທີ 27 ມັງກອນ 2565 ສຖາບັນຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນ ຝາຍໄຕ້
ຮັ້ງຈາກ ກະທຽວການອຸດນີ້ກິດາ ວິທາຍາສາສົກ ວິຈິຍແລະນວຕ່ກຣມ (ອວ.)
ໄດ້ຈັດໂຄງການເສວານ “ຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນລ້ານນາ...ຕະວັນຕກພບຕະວັນອອກ”
ນີ້ ພິພິຮັກນັກສານແທ່ງໝາດ ຈ.ນ່ານ ໂດຍມີສາສຕຣາຈາຍ (ພິເສຍ) ດຣ.ເອັນ
ເກເລ່າຮ່ວມທັນນີ້ ຮັ້ງມູນຕີວ່າການກະທຽວການອຸດນີ້ກິດາ ວິທາຍາສາສົກ
ວິຈິຍແລະນວຕ່ກຣມ (ອວ.) ເປັນປະຮານ ພຣ້ອມດ້ວຍ ດຣ.ດຸນຸ່ງ ຕັນເກດທິຕິ
ກຣມການຜູ້ໜ່ວຍຮັ້ງມູນຕີປະຈຳກະທຽວໆ ຮອງສາສຕຣາຈາຍ (ພິເສຍ) ດຣ.ພາສີທີ່
ຫລວ່ອດີຮັກພົງ ຮອງປັດກະທຽວໆ ດຣ.ສິຣິກ ມະນີນິທີ ຜູ້ອໍານວຍການສຖາບັນ
ຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນ ຄົນຜູ້ບໍລິຫານ ແລະປະຫຼານໃນພື້ນທີ່ເຂົ້າວ່າມານ
ໃນໂກາສັນນີ້ ດຣ.ຍຸທົກພຣ ນາຄສຸຂ ແລະນາຍອນຸຮັກຍົງ ກ້ານຈັນທົ່ງ ຜູ້ຮັບຜິດຂອບ
ໂຄງການສໍາວົງແລະວິເຄຣະທີ່ຈັດກຸລຸ່ມ່າງສຶກປິ້ອງຄົ່ນໃນກຸມີການລ້ານນາ
ຕະວັນອອກ ຮ່ວມກັບສຳນັກວິຊາສັກຄົມສາສົກ ມາຮັງວິທາຍາລັບຮາຊວັງເຊີງຮາຍ
ໄດ້ນຳເສັນອົນທຣກາເຮືອງ “ຈາກພຣຣມພຖກາ...ສຸ່ລາຍຝາແລະລາຍເຄື່ອງເຂີນ
ໃນງານຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນ”

ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີການນຳເສັນອົນເຮືອງ “ໂລກດີຈິຫລຂອງງານຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນ” ໃນງານດັ່ງກ່າວ ຊື່ມີການແສດງໜ້າຂອງເວັບໄຊຕົວໂທ
ຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນທີ່ຮອງຮັບແລະນຳເສັນອົພາຂອງໂຄງການສໍາວົງແລະ
ວິເຄຣະທີ່ຈັດກຸລຸ່ມ່າງສຶກປິ້ອງຄົ່ນໃນກຸມີການທີ່ປະເທດໄທ ໂດຍມີ
ຜູ້ໜ່ວຍສາສຕຣາຈາຍ (ພິເສຍ) ດຣ.ປຣິຍາກຣ ປຸສວົງໂຮ ອາຈາຍປະຈຳກວິຊາວິທາຮົມ

ຄອມພິວເຕອົງ ມາຮັງວິທາຍາລັບຮາຊວັງເຊີງພຣະຈອນເກລ້າຮັນບູຮີ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຂອບ¹
ແລະນາຍອນຸຮັກຍົງ ກ້ານຈັນທົ່ງ ນັກວິຊາການວັດນຮຽນ ສຖາບັນວິຈິຍພາກາແລະ
ວັດນຮຽນເອເຂີຍ ເປັນທີ່ປີກິດ

ການຈັດທຳເວັບໄຊຕົວໂທຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນ ຝາຍໄຕ້ຮັ້ງຈາກ
ກະທຽວການອຸດນີ້ກິດາ ວິທາຍາສາສົກ ວິຈິຍແລະນວຕ່ກຣມ (ອວ.) ມີແນວຄິດ
ທີ່ຄຳນິ່ງເລີ່ມຜູ້ໃໝ່ງານເປັນເລັກຕາມລຳດັບຄວາມສຳຄັງ ໂດຍຄົນຜູ້ລັດທຳໄດ້
ແປ່ງກຸລຸ່ມຜູ້ໃໝ່ງານ ທັນນັກວິຈິຍໂຄງການ ຜູ້ໃໝ່ງານທີ່ວ່າໄປ ແລະທີ່ມີມານຳໄໝເຕັກນິກ
(Admin) ທີ່ມີຜົດຕ່ອກເຫັນເລີ່ມໜ້າຂໍ້ມູນ ແຕ່ມ່ວ່າງ່ານການອົກແບບຮຽນ
ແລະໜັ້ນທີ່ກ່າວໃໝ່ງານໃຫ້ສ່ວນພາກສຳເນົາແລະເຈຕນາຮົມຜົນຂອງສຖາບັນ
ຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນທີ່ຕັ້ງໃຈພື້ນຟູ ສັບສານ ສ້າງສຣຄ ແລະຕ່ອຍອົດງານຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນ
ໃຫ້ສ່ວນໃຫ້ໄທກໍໄວ້ຢ່າງຍິ່ງຍືນ

ກາຍໄຕ້ຂ່ອງໃນເວັບໄຊຕົວໂທຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນ “Thai Atisan” (<https://thaiartisan.org>)
ທີ່ມີການຈັດແສດງໜ້າຂໍ້ມູນຈາກນັກວິຈິຍໃນໂຄງການສໍາວົງແລະວິເຄຣະທີ່
ຈັດກຸລຸ່ມ່າງສຶກປິ້ອງຄົ່ນໃນກຸມີການທີ່ປະເທດໄທ ທັນກາພ ເສື່ອງ ເນື້ອຫາ
ແລະຄຳບຣຍາຍຂອງວັດຖຸທາງວັດນຮຽນທີ່ເປັນມຽດກຸມປີ້ມູງຄາທາງວັດນຮຽນ
ພຣ້ອມບທເຮັດວຽກອອນໄລນ໌ດ້ານງານສຶກປິ້ອງຄົ່ນທີ່ມີຜູ້ຮັບຜົນທີ່ຮັບຮັບສາມາດເຂົ້າໃຈ
ແລະເຫັນເລີ່ມ ກ່ອນໃຫ້ກິດແຮງບັນດາລົງແລະພລັ່ງບັນດາລົງທີ່ສ້າງສຣຄງານສຶກປິ້ອງຄົ່ນ
ໃນຮຽນນັກເຮັດວຽກ ນັກສຶກສາ ຢ້ອບຸຄຸຄລທີ່ວ່າໄປທີ່ມີໃຈຮັກແລະເຊື່ອນົບໃນງານ
ຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນ ທີ່ຮັບຜູ້ທີ່ສື່ນໃຈໃນການປະກອບອາຊີພາກງານຫຳສຶກປິ້ອງຄົ່ນຕ່ອງໄປໃນອານັດ

ລາຍ • ລັກເະນີນ • ອິນສິກົດ ກຣີພຍສັບ ກາງປ່ານຍາ

ຈາກງານວິຈັຍຂອງ iCulture

ເຮືອງ : ຜູ້ອໍານວຍຄາສດຕາຈາරຍ ດຣ.ພຽງ ອຸດສິເພິກັກ
ປະການກຸ່ມວັດນຮຽມສະຖານບຣິກິຈ (iCulture) ສະບັບນວິຈັຍພາສາແລະວັດນຮຽມເອເຊີຍ

**ເປີດມີຕິໄຫມ່ຂອງພລງານວິຊາກາຮ່ອງສະບັບນີ້
ເນື່ອພລງານວິຈັຍຂອງ iCulture ສາມາຮກນຳໄປຈົດລິນສິກົດ
ປະເກທກງານສຶກປົກກະນົມ ລັກເະນີນ: ລັກສຶກປະປະຢຸກຕົກ**

iCulture ກຸ່ມພັນຮົມຈົວມັນຮຽມສະຖານບຣິກິຈ ສະບັບນວິຈັຍພາສາແລະວັດນຮຽມເອເຊີຍ ມາຮົມມາດີ ເປັນກຸ່ມງານທີ່ມີຄວາມອີສຣເສຣີ ຮັກຄວາມເປັນຮຽມ
ທຳມະນຸດຕ່າງໆ ແລະ ທຳມະນຸດຕ່າງໆ ໃນການດ້ວຍແບບຈຳລັງຮຽມກິຈແບບວິສາກິຈເພື່ອສັງຄົມ (Social Enterprise)
ທ່າງຍໍໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ ເພື່ອຄືນກັບສູ່ສັງຄົມ ຈານຂອງ iCulture ບຸກຄາມກາງງານວິຈັຍ
ການຮັບຮັດການຮັບຮັດ ແລະ ປະເທດການຮັບຮັດ ແລະ ປະເທດການຮັບຮັດ

ງານວິຈັຍທີ່ຜ່ານມາເກີຍກັບພິພິກັນທີ່ຈຳນວນ 3 ໂຄງກາຮ່ອງ ລ້ວນເຂົາລັກຂະນະພລງານວິຊາກາຮ່ອງໃຫ້ສັງຄົມ
ຜລລັບຮັບຂອງງານວິຈັຍ ນອກເໜືອຈາກຮາຍງານວິຈັຍ ບທຄວາມວິຈັຍຕີພິມພື້ນວາຮາວສາວິຊາກາຮ່ອງແລ້ວ
ຍັງມີພັນງານປະເທດສຶກປົກກະນົມ ລັກເະນີນ: ລັກສຶກປະປະຢຸກຕົກ ຈຳນວນ 3 ຊື້ນ

ลดลายของนิทรรศการพิเศษ วิวัฒนาติพันธุ์

ชุดกิจกรรมการศึกษา DIY
ชุดชาติพันธุ์

เสื้อเชิญชมนิทรรศการพิเศษ
วิวัฒนาติพันธุ์

ผลงานชั้นที่ 1 : ลดลายของนิทรรศการพิเศษ วิวัฒนาติพันธุ์

จากโครงการเสริมสร้างความผูกพันกับสังคมด้วยการเรียนรู้เชิงปริวรรต ผ่านพิพิธภัณฑ์ มีผลลัพธ์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ นิทรรศการพิเศษเคลื่อนที่ “วิวัฒนาติพันธุ์” ลดลายของที่แสดงอัตลักษณ์ของนิทรรศการ ผู้วิจัยได้ออกแบบการสื่อความหมายเป็นลดลายกราฟิก 5 ลายที่เรียงต่อกัน เป็นตัวแทนของตระกูลภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย ลดลายที่ปรากฏอยู่บนรถนิทรรศการพิเศษเคลื่อนที่สามารถนำไปใช้ในการออกแบบของที่ระลึกของพิพิธภัณฑ์ ถุงผ้า แก้วน้ำ โนเดลจำลองรถนิทรรศการพิเศษ วิวัฒนาติพันธุ์ รถพิภานนิทรรศการ การ์ด โปสเตอร์

ตัวตากะระดาษชาติพันธุ์สำหรับขายสี

iDoll และชุดกิจกรรมการศึกษา แก้วน้ำชาติพันธุ์

ผลงานชั้นที่ 2 : iDoll

iDoll เป็นผลงานออกแบบจากโครงการวิจัยเดียวที่ร่วมกับผลงานชั้นที่ 1 ผู้วิจัยออกแบบเป็นตุ๊กตากระดาษชาติพันธุ์ ของเล่นย้อนวัย ตัวตุ๊กตากระดาษ เป็นผู้หญิงใส่เสื้อ iCulture และมีชุดชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน 6 ชุด มีคำอธิบายความหมายของชุดชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน สามารถนำไปออกแบบ เป็นสื่อของกิจกรรมการศึกษาอื่น ๆ เช่น ชุดರะบายสีตุ๊กตากระดาษ ชาติพันธุ์ ชุดจิ๊กซอว์กระดาษชาติพันธุ์ แก้วพลาสติกชุดชาติพันธุ์

แบบทดสอบ กิ่ร่องแก้วผ้า ทำมือ
และกาแฟฝอยแมลยาของกุด

ผลงานชั้นที่ 3 : ลายสัญลักษณ์ของกุด

ผลงานที่จะแจ้งลิขสิทธิ์ประจำศิลปกรรม ลักษณะงานศิลปะประยุกต์ อีกหนึ่งชิ้น ได้แก่ ลายสัญลักษณ์ของกุด ผลลัพธ์ของโครงการวิจัยชาติพันธุ์ พลวัตการสืบสานวัฒนธรรมชาติพันธุ์ โครงการย่อย การเรียนรู้เชิงปริวรรต เพื่อสืบสานภาษาและวัฒนธรรมชาวไทยทรงดำรงไว้ พิพิธภัณฑ์ปี 2563 ใช้กระบวนการออกแบบสร้างสรรค์ร่วม (Co-creation) เพื่อสืบสาน วัฒนธรรม จนออกมารูปแบบ “ขนมของกุด” ขนมที่มีรากฐาน ไม่ส่วนผสม พิเศษจากสมุนไพรชาติพันธุ์ ออกแบบลดลายสัญลักษณ์บนขนมคล้าย จั่วบ้านของชาวไทยทรงดำรงไว้ เรียกว่า “ของกุด” หรือ “เขากุด” บ้าง ลดลายนี้มีตัวหนังสือภาษาเขียนไทยทรงดำ เขียนว่า “ของกุด” ด้านล่าง ด้วย สามารถนำไปประยุกต์เป็นลดลายบนขนม กาแฟ จานรองแก้ว เครื่องใช้ เครื่องประดับ หรืออื่น ๆ

จะเห็นได้ว่า ผลลัพธ์จากโครงการวิจัยของ iCulture ในลักษณะ ออกแบบงานศิลปะประยุกต์ต่าง ๆ ตั้งแต่ตราสัญลักษณ์ การออกแบบ กราฟิก สื่อ บรรจุภัณฑ์ สร้างมูลค่าและปริวรรตผลงานวิจัยได้อย่าง น่าสนใจ เกิดผลกระทบทางสังคมที่เป็นประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ ช่วย ส่งเสริมรายได้ชุมชนอย่างต่อเนื่อง และ iCulture ได้มอบลิขสิทธิ์นี้ให้แก่ สถาบันวิจัยภาษาฯ เป็นผู้รับประโยชน์ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการสั่งสมทุน ให้แก่สถาบันฯ ได้อีกทางหนึ่ง หวังว่าคงจะไม่ลืมกัน!

อนึ่ง ท่านสามารถซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ที่ร้าน iCraft วิวัฒนาติพันธุ์ หรือ FB: RILCAMuseumstudies

เฉลิมฉลอง วันภาษาแม่สากล รุ่นใหญ่สู่รุ่นใหม่

ก้าวแรกแห่งทศวรรษสากลของภาษาพื้นเมือง

International Decade of Indigenous Languages (IDIL2022-2032)

เรื่อง : ดร.มีรินดา บูรรุ่งโรจน์

ประธานศูนย์ศึกษาและพัฒนาภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

International Mother Language Day (IMLD) หรือวันภาษาแม่สากล เป็นวันสำคัญระดับนานาชาติที่ องค์การ UNESCO ส่งเสริมให้ทุกประเทศทั่วโลกร่วมใจกันเฉลิมฉลองให้กับภาษาชนพื้นเมือง ภาษาท้องถิ่น ภาษาชาติพันธุ์ และภาษาของชนกลุ่มน้อยที่อาจอยู่ทุกมุมของโลกใบหนึ่ง

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ ของทุกปี กลุ่มชาติพันธุ์หรือชนเผ่าทุกภาษาในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 28 กลุ่ม จำนวนมากกว่า 200 คน จะเดินทางมาร่วมงานเฉลิมฉลองและนำเสนอผลงานการพัฒนาภาษาของกลุ่มต้นเองในวันภาษาแม่สากล ร่วมกับนักวิจัย และพี่เลี้ยงของศูนย์ศึกษาและพัฒนาภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต (Center for Documentation Revitalization and Maintenance of Endangered Languages and Cultures: CD-RELC) สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัย มหิดล ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 10 ปีเต็ม

แม้ว่าในช่วงสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 การเฉลิมฉลองนี้ยังคงเกิดขึ้นและดำเนินไปเพื่อแสดงถึงพลัง ของเจ้าของภาษาและพลังของผู้ขับเคลื่อนงานด้านภาษาแม่ และภาษาชาติพันธุ์ในประเทศไทย ผ่านการส่วนภายนอก เนื่องในวันภาษาแม่สากล ครั้งที่ 10 เรื่อง “พลังเครือข่าย

ภาษาแม่ : รุ่นเล็ก รุ่นใหญ่ จะรุ่นไหนก็รัก(ษ)ภาษา” เมื่อวันจันทร์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565 ผ่านช่องทาง Facebook Live ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

การส่วนนี้เป็นปีหมายชัดเจนในการสืบทอดและส่งต่อการทำงานเพื่อการพื้นฟู อนุรักษ์ และถ่ายทอดความรักและความต้องการในการพัฒนาภาษาแม่ ภาษาท้องถิ่น ภาษาชาติพันธุ์ ในประเทศไทย ของคนหรือหน่วยงานที่ทำในรุ่นบุกเบิกไปสู่เมืองคนรุ่นใหม่ ผ่านการนำเสนอ 3 รูปแบบ

01 เจ้าของภาษา จำนวนมากกว่า 10 กลุ่มชาติพันธุ์ ร่วมถ่ายทอดและบอกเล่าความเป็นตัวตนและความสำคัญของภาษาแม่จากทั่วทุกภูมิภาค เช่น กลุ่มของ กะซอง โทร (เตี้ย) อุรักลาโวยจ มลายู แสก โยี้ย เมرمถิ่นไทย ขุน ภูย

02 กลุ่มคนรุ่นใหม่ ร่วมถ่ายทอดกิจกรรม สร้างสรรค์ในการรวมพลังเพื่อสร้างพื้นที่ให้กับกลุ่มคน 3 กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนเครือข่ายเด็กและเยาวชนต้นกล้าชนเผ่าพื้นเมือง (TKN) ชมรมทุติยาฯ และสันติภาพสากล (iGEN Club) และตัวแทนจาก Young People Advisory Board (YPAB)

03 กลุ่มคนรุ่นใหญ่หรือรุ่นบุกเบิกงานด้านภาษา เปิดดวง睛แลกเปลี่ยนและเปิดพื้นที่ทำงานให้กับคนรุ่นใหม่ ให้มาร่วมสร้างและพัฒนาภาษาแม่และภาษา กลุ่มชาติพันธุ์ไปด้วยกันในแวดวงต่าง ๆ ทั้งงานพื้นฟูและพัฒนาภาษาแม่ของศูนย์ศึกษาและพื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภูมิภาคโดยสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย การพัฒนาการศึกษาโดยใช้ภาษาลາຍและภาษาชนเผ่าผ่านการจัดการศึกษาแบบ

ที่วิชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาและมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนภาษาแม่ในระดับนโยบายและระดับสากล โดยองค์กรยูนิเซฟและเอสไอเออล อินเทอร์เนชันแนล

การจัดกิจกรรมเสวนานี้มีความหลากหลายทางภาษา วัฒนธรรม และการรับฟังความเห็นและความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนและรักษาภาษาท้องถิ่นจากคนรุ่นใหม่ รุ่นใหญ่ และหน่วยงานต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการที่จะรักษา “ภาษาแม่” ของทุกผู้พันธุ์มนุษย์บนโลกใบนี้ จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง

แม้ว่า教授ภาษาศาสตร์ (Krauss, 1992) จะคาดเดาว่า ร้อยละ 90 ของภาษาบนโลกนี้กำลังจะค่อย ๆ สูญหายไป แต่การเสวนานี้เพื่อเฉลิมฉลองวันภาษาแม่สากลนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือภาษาที่หายไปสู่อีกภาษาหนึ่ง

ยิ่งไปกว่านั้น เพื่อการเริ่มต้น “ทศวรรษสากลของภาษาพื้นเมือง” หรือ International Decade of Indigenous Languages (IDIL 2022-2032) ที่มีแผนระยะเวลา 10 ปี ในการส่งมอบภาษาพื้นเมืองไปสู่เมืองคนรุ่นใหม่เพื่อการสร้างสังคมที่ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย โดยศูนย์ศึกษาและพื้นฟูภาษาฯ ได้ร่วมจัดงานเสวนา 11 เรื่อง เพื่อเฉลิมฉลองทศวรรษสากลของภาษาชนพื้นเมืองโลกตลอดปี 2565 นี้

การอบรม เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการวิจัยทางภาษาศาสตร์ หัวข้อ

การศึกษาเชิงสหสมพันธ์ สำหรับวิทยาภาษาถิ่น ด้วยการใช้โปรแกรม Excel

เรื่อง : นางสาววิสาภา สวายเกร็ด
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

“

การจัดอบรมในครั้งนี้ถือเป็นโอกาสอันดีที่ทำให้นักวิจัยทางภาษาได้เปิดโอกาสตัวเองสู่การพัฒนาศักยภาพทางเทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจมากขึ้น ได้เห็นประโยชน์ที่สามารถนำเทคโนโลยีมาช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่างแม่นยำยิ่งขึ้น”

ผศ. ดร.สุรัสันติ ปิยพสุนทร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“

หลังการอบรมทำให้มุ่งมั่นในการศึกษาสหสมพันธ์สำหรับวิทยาภาษาถิ่น เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องมี วิทยากรได้นำเสนอที่การวิจัยภาษาเชิงปริมาณ ทั้งวิธีการเก็บข้อมูลภาษาที่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การประมวลผล และตีความข้อมูล กระบวนการเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญต่อการศึกษาภาษาศาสตร์เชิงปริมาณ”

นางสาวกนกนันทรศรี ดอกเมฆ
นักศึกษาสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

กูมีภาคເອົ້າເຊີຍວາດແນຍີເປັນດິນແດນທີ່ມີຄວາມຫລາກຫລາຍທັງໃນດ້ານກາງແລະວັດນຮຽນຂອງກຸ່ມືພັນຮູ່ຕ່າງ ຈ ແລະເປັນກຸມົກາດທີ່ມີຄວາມສຳດັບນີ້ທັງກັງທາງດ້ານປະວັດຕາສຕຣ ແລະການເມືອງນາໜ້ານາແລ້ວ ໃນປັຈຸບັນກຸມົກາດບຣິເວນນີ້ມີຄວາມສຳດັບນີ້ເພີ່ມມາກຍິ່ງຂຶ້ນ ທັງດ້ານເຕຣະຫຼັກຖົງ ສັດນ ກາຣນີອງ ກາຣດີກາ ແລະທະໂນໂລຍ ວິກທັງປະເທດໄຫຍ ມີໂຍບາຍທີ່ຈະສົ່ງເສຣິນຄວາມສັນພັນຮ ແລະຄວາມຮ່ວມມືກັບປະເທດເພື່ອນບັນໃນກຸມົກາດເອົ້າເຊີຍວາດແນຍີ ແລະກ້າວໄປສູ່ປະເດນວາເຊີຍນີ້ຕ່ອປ ເພື່ອໃຫ້ກິດຄວາມເຈຣິຍ ແລະກາຣແລກປັບປຸງຄວາມຮັດວານໝາງໃນດ້ານຕ່າງ ຈ ບ້າງຕັນ ກາຣທີ່ຈະໜ່ວຍໃຫ້ບຣລຸຈຸດມຸ່ງໝາຍດັກລ່າວ ຄວາມຮັດວານເຂົ້າໃຈໃນເຮື່ອງກາຫຂອງປະເທດເພື່ອນບັນຍ່າງລຶກໜັງຈຶ່ງຕ້ອງໃຊ້ກາຫເປັນເຕີ່ອງມືວິທີ່ຈະນໍາຄວາມຮັດວານເຂົ້າໃຈວັນກ່ອງແກ້ເຂົ້າກຸ່ມື່ນຕ່າງ ຈ

ສາບັນວິຈີຍກາຫແລະວັດນຮຽນເອົ້າເຊີຍຈຶ່ງຈັດໃໝ່ໂຄຣກາຣອບຣມອນໄລ້ນ ເຮື່ອ “ກາຣສຶກຫາເຈິງສະພັນຮສໍາຫຼັບວິທີຢາກາຢືນດ້ານການໃຊ້ໂປຣແກຣມ Excel” ໂດຍມີ ດຣ. ຂົງດວງ ຍຸຮະຍົງ ອາຈາຣຍປະຈຳຫລັກສູ່ຕະຫຼາກສາສຕຣ ຂອງສາບັນນາ ເປັນວິທີກາຣບຣຍາຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃນການໃຊ້ໂປຣແກຣມ Excel ມາໜ່າຍພັດນາທັກະກາຣສຶກຫາ ກາຣວິຈີຍ ທັງດ້ານກາຫ ວັດນຮຽນ ແລະສາມາດບູນຄາກວ່າງຄວາມຮັດວານໝາງໃນດ້ານຕ່າງ ຈ ດັກລ່າວ ແລະປະຢຸກຕີໃຫ້ເກີດປະໂຍ່ນຕ່ອກພັດນາວິທີ່ສຶກຫາ ກາຣແກ້ໄຂປຸ່ມຫາຂອງອົງຄົກແລະສັງຄມໃນຍຸດລົກວິວັດນ ແລະເພື່ອເປັນກາຣປັບປຸງພັດນາຫລັກສູ່ຕະຫຼາກໃຫ້ທັນສົມຍແລະຕຽບກັບວັດນປະສົງຜູ້ເຂົ້າອົບຮມນາກຂຶ້ນ ລັ້ງເສົ່າງສິ້ນກາຣອບຣມໄດ້ມີກາຣເກີບຂໍ້ມູນເສີຍສະຫອນຈາກຜູ້ເຂົ້າອົບຮມ ຍກມາເປັນຕ້ວຍຢ່າງດັ່ງນີ້

“

ເດີມຍັງຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈໃນເຮື່ອງກາຣສຶກຫາເຈິງສະພັນຮກາຫຄືນດ້ານໂປຣແກຣມ Excel ແຕ່ເມື່ອໄດ້ເຂົ້າອົບຮມກີເຂົ້າໃຈແລະເຫັນກາພາມາຂຶ້ນ ທ່ານວິທີກາຣອົງບາຍໄດ້ຊັດເຈນ ສາມາດຄຳນຳໄປປະຢຸກຕີໃໝ່ແລະຄ່າຍທອດຕ່ອໄດ້ ຮ່ວງວ່າທີ່ມີຜູ້ຈັດຈັດກິຈຈະກົມ່າໃຫ້ກິ່ງຂໍ້ອົງອີກ ໂດຍເຊີ່ພາວິທີກາຣວິຈີຍທີ່ເກີ່ຍ້າຂໍ້ອົງກັບກາຫຄືນ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳໄປຕ່ອຍດໃນກາຣວິຈີຍໃນອາຄັດ”

ດຣ.ກາວເຮັດ ພູ້ນ້ອຍ
ສຳນັກວິຫາສະຫຼຸບປະກາດ ມາຫວິທີກາລ້າຍວັດນປະສົງ

“

ກາຣອບຣມຄົງນີ້ທີ່ໃຫ້ເຮົາໄດ້ເຮັດວຽກຮູ້ອົງຄົກວິຫາສະຫຼຸບປະກາດ ແລະກາຣວິຈີຍທີ່ມີຄວາມຮູ້ແລະຄວາມຄົດເຫັນຮ່ວມກັນ ເຮົາຈຶ່ງໄດ້ເຫັນມຸມມອງທີ່ນ່າສົນໃຈແລະຫລາກຫລາຍ ຜົ່ງໜ່ວຍເປີດໂລກທັນຂອງເຮົາໃຫ້ກ່າວ້ານາກຍິ່ງຂຶ້ນ”

ນາຍົນພົງສົງຫຍາ ໂຮມຈົງ
ນັກສຶກຫາສະຫຼຸບປະກາດ ແລະວັດນຮຽນເອົ້າເຊີຍ

“

ສຸກ ນ່າສົນໃຈ ໄດ້ເຮັດວຽກຮູ້ແລະເຫັນບຣຍາກາສ academic environment ຂອງມທິດລ ຮ່ວມທັງສາມາດຄຳນຳໄປປະຢຸກຕີໃໝ່ກັບການວິຈີຍທີ່ຕ້ວເລັງສົນໃຈ ເຊັ່ນກາຣຫາຄວາມສັນພັນຮທີ່ກັບລັກໜະກາຫຂອງຄົນພູດໂກທິກແລະຄວາມຈົງກົງໄດ້ ແລະປ່ອຍກາໃຊ້ AI ເພື່ອກາຣເຮັດວຽກສອນກາຫຢ້າງກຸ່ມໄດ້”

ດຣ.ມະນັກຮັດນີ້ ຮູ່ງຮ່ວງຮຽນ
ຄະະສຶກປະກາດ ມາຫວິທີກາລ້າຍວັດນໂລຍ່ຮາຈມງຄພະບາດ

RILCA 360°

รอบรั้วริลกา

การประชุมหารือความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัยกับ University of Pembangunan Nasional 'VETERAN' Jawa Timur

วันที่ 27 มกราคม 2565

ศศ. ดร.มรกต ไนยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ ประชุมหารือความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัยกับ Dr. Drs. Ec.Gendut Sukarno คณบดี International Relations Department, Faculty of Social and Political Sciences, University of Pembangunan Nasional 'VETERAN' Jawa Timur (UPNVJT) ประเทศไทยในวันนี้เชี้ยว ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยและดำเนินการงานวิจัยร่วมกัน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และนักวิจัย

The 1st LINC Virtual International Conference

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (LINC) สถาบันฯ ร่วมกับภาควิเครื่องข่ายมหาวิทยาลัย จัดการประชุมวิชาการระดับนานาชาติด้านภาษา และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ภายใต้หัวข้อ "The 1st LINC Virtual International Conference – Language & Intercultural Communication in Times of Crisis: Challenges and Opportunities" ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting

รางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้นประจำปี 2564 2 กุมภาพันธ์ 2565

ศศ. ดร.ศิริเพญ อังสิทธิพุนพร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและการคลัง สถาบันฯ เข้ารับรางวัลการวิจัยแห่งชาติ : รางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้นประจำปี 2564 จากผลงานเรื่อง “คลังข้อมูลดิจิทัล ด้านภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย” ในงานวันนักประดิษฐ์ 2564-2565 ซึ่งจัดโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ

การอบรมภาษาและภาษาศาสตร์ ภาษาเบ่าเบื้องต้น

วันที่ 6-27 กุมภาพันธ์ 2565

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเชียงใหม่จัด “การอบรมภาษาและภาษาศาสตร์ภาษาพม่าเบื้องต้น” โดยมี ดร.ยุทธพร นาครสุข อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาศาสตร์ของสถาบันฯ และร้อยตรี ธรรมใจ Moe Ye Min Kyaw ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาพม่าและเจ้าของภาษา เป็นวิทยากร ผ่านระบบออนไลน์ Webex Meeting เพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาทักษะและความสามารถด้านการศึกษาภาษาพม่าผ่านมุมมองทางภาษาศาสตร์ โดยการนำทฤษฎีภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการสอนภาษาพม่าทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

การอบรมการจัดทำแผนที่ภาษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางภูมิศาสตร์ สารสนเทศ (GIS)

วันที่ 14 มีนาคม 2565

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียจัด
“การอบรมการจัดทำแผนที่ภาษาโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูปทางภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS)” โดยมี
ดร.รัชฎาภรณ์ พลายฤทธิ์ อาจารย์ประจำสำนัก
วิชาพหุภาษาและการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัย
วไลยลักษณ์ เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ ผ่าน
โปรแกรม Microsoft Teams เพื่อให้ผู้เข้ารับ
การอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเก็บ
และจัดเตรียมข้อมูลภาษาเชิงภูมิภาคสำหรับ
การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบแผนที่ด้วย
ฟังก์ชันพื้นฐานของโปรแกรมฯ

การอบรมการทำพจนานุกรม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป FLEX

วันที่ 17 มีนาคม 2565

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียจัด
การอบรม “การทำพจนานุกรมด้วยโปรแกรม
สำเร็จรูป FLEX” โดยมี ผศ. ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์
อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาศาสตร์ และ
คุณบัวลักษณ์ วัฒน์ยั้ม นักศึกษาหลักสูตรภาษาศาสตร์
สถาบันฯ เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ผ่านระบบ
ออนไลน์ Zoom Meeting เพื่อให้ผู้เข้ารับ
การอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ
จัดการข้อมูลที่ได้จากการสนทนาระหว่าง
อาจารย์และนักศึกษา ฯ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมา
จัดทำเป็นพจนานุกรม

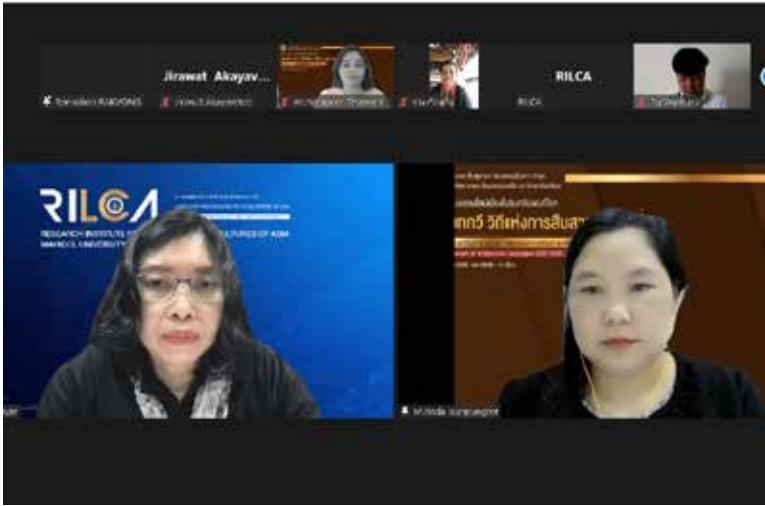
ครบรอบ 53 ปี วันพระราชทานนาม และ 134 ปี มหาวิทยาลัยมหิดล วันที่ 2 มีนาคม 2565

ผศ. ดร.เรณู เมเมื่อนจันทร์ชัย รองผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษาและทรัพยากรบุคคล และ รศ. ดร. วัชรพล วิบูลย์ศริน รองผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กรและบริการวิชาการ เป็นตัวแทนสถาบันฯ วางพานพุ่มถวายสักการะสมเด็จพระมหาธิตลาอิเบศร อุดมลุเดชวิกรม พระบรมราชชนก ในงาน
ครบรอบ 53 ปี วันพระราชทานนาม และ 134 ปี มหาวิทยาลัยมหิดล ณ หอประชุมมหิดล สถาบันฯ

การประชุมความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยในประเด็น Migration วันที่ 16 มีนาคม 2564

รศ. ดร.มรกต ไมยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ และ ดร.ชิงดวง ยุรยง รองผู้อำนวยการฝ่ายวิเทศ
สัมพันธ์และความเป็นนานาชาติ สถาบันฯ ประชุมหารือความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยในประเด็น
Migration กับ รศ. ดร.อาเรีย จำปากลาย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัย
มหิดล และ ดร. Michael G. Hayes อาจารย์สถาบันสิทธิอมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting

การเสวนาเนื่องในวันกวีพันธ์โลก (World Poetry Day) วันที่ 21 มีนาคม 2565

ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันฯ จัดงานการเสวนาเนื่องในวันกวีพันธ์โลก (World Poetry Day) เรื่อง “เพลง บทกวี วิถีแห่งการสืบสานภาษาแม่” โดยมี ดร. ธรรมกรต ไมยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ เป็นประธานเปิดการเสวนา และ ดร.มีรินด้า บูรุ่งโรจน์ ประธานศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันฯ กล่าวรายงาน ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อนำเสนอความมองใหม่ในการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์ภาษาด้วยบทกวีพันธ์และบทเพลง

การอนุรักษ์การเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ภาษาถิ่น และการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ด้วยโปรแกรม Praat รุ่นที่ 2

วันที่ 21 มีนาคม 2565

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมເອເຊີຍຈັດ “การอบรมวิธีการเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ภาษาถิ่น และการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ด้วยโปรแกรม Praat” รุ่นที่ 2 โดยมี ดร.ยุทธพร นาคนาด อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาศาสตร์ คณะนาดีนรินทร์ พิมพ์วันคำ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรภาษาศาสตร์ของสถาบันฯ เป็นวิทยากร ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams เพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเสียงวรรณยุกต์ได้โดยใช้โปรแกรม Praat

การประชุมรับฟังข้อเสนอแนะด้านพหุภาษา พหุวัฒนธรรมอาเซียน+3 วันที่ 28 มีนาคม 2565

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมເອເຊີຍจัดการประชุมรับฟังข้อเสนอแนะด้านพหุภาษา พหุวัฒนธรรมอาเซียน+3 โดยได้รับเกียรติจากคุณหญิงลักษณาจันทร์ เลาหพันธุ์ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ คุณดำรง ไคร่ครวญ อดีตเอกอัครราชทูต สถานเอกอัครราชทูตไทย กรุงเวียจั้นท์ คุณไฟพูรย์ มหาพัฒนาภรณ์ รองอธิบดีกรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ คุณนรัตน์ ลีศอนันต์รากูล ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล บริษัท ไทยยูเนี่ยนกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และ ดร. ดร.โศภนา ศรีจำปา ประธานศูนย์การตระศึกษา สถาบันฯ เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ด้วย ผ่านระบบออนไลน์ Webex Meeting

งานมหิดลวิชาการ เปิดบ้านมหิดล ประจำปี 2565

วันที่ 26 มีนาคม 2565

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมເອເຊີຍร่วมกับคณะ/ส่วนงานมหาวิทยาลัยมหิดล จัดงานมหิดลวิชาการ เปิดบ้านมหิดล ประจำปี 2565 ในรูปแบบออนไลน์ โดยมี ผศ. ดร.ศิริเพ็ญ อี้สิทธิพูนพร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย นวัตกรรมและการคลัง สถาบันฯ ในฐานะประธานจัดงานกล่าวรายงาน ทั้งนี้ มีคณาจารย์และนักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน เข้าร่วมกิจกรรมก่อตั้งโปรแกรม VooV

**งานสุนทรีย์ในวันอนุรักษ์มรดกไทย
เชิดชูครุปัญญาของแผ่นดิน**

วันที่ 4 เมษายน 2565

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย จัดงานเสวนาเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ในหัวข้อ “เชิดชูครุปัญญาของแผ่นดิน : วิถีคนตระหง่าน” โดยได้รับเกียรติจากนายเป้บ คงลายทอง ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) ประจำปี พุทธศักราช 2563 ร่วมเสวนาผ่านการถ่ายทอดสดทาง FB: RILCA, Mahidol University เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาผลงานของครุปัญญาในฐานศิลปินแห่งชาติให้แก่เครือข่ายศิลปินร่วมสมัย

งานแถลงข่าวเปิดศูนย์วิชาการด้านการรักษาภัยส่อของผู้สูงอายุและงานเสวนาวิชาการวัคซีนออนไลน์ เพื่อสูงวัยรักภัยส่อ

วันที่ 31 มีนาคม 2565

กลุ่มวิจัยการสื่อสารเพื่อการพัฒนา สถาบันฯ จัดงานแถลงข่าวเปิดศูนย์วิชาการด้านการรักษาภัยส่อของผู้สูงอายุ และงานเสวนาวิชาการวัคซีนออนไลน์ เพื่อสูงวัยรักภัยส่อ โดยมี รศ. ดร.นันทิยา ดวงกุมเมศ ประธานศูนย์วิชาการ ด้านการรักษาภัยส่อของผู้สูงอายุ สถาบันฯ รศ. นพ.ปัญญา ไชมุก กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมเสวนา และดำเนินรายการ โดย รศ. ดร.นิธิดา แสงสิงแก้ว รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ณ อาคารศูนย์การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

**มหาวิทยาลัยมหิดลเข้ามอบของที่ระลึกแด่
ศ.เกียรติคุณ ดร.สุวิໄ ปรเมศร์ตัน**

วันที่ 7 เมษายน 2565

คุณคิริลักษณ์ เกี้ยวข้อง ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล เข้ามอบของที่ระลึกแด่ ศ.เกียรติคุณ ดร.สุวิໄ ปรเมศร์ตัน ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาศูนย์พูดภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันฯ ในโอกาสที่ได้เกียรติให้สัมภาษณ์ในฐานะเป็นบุคลากรต้นแบบที่น่ารักของมหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านระบบ Digital KM Masterclass ณ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

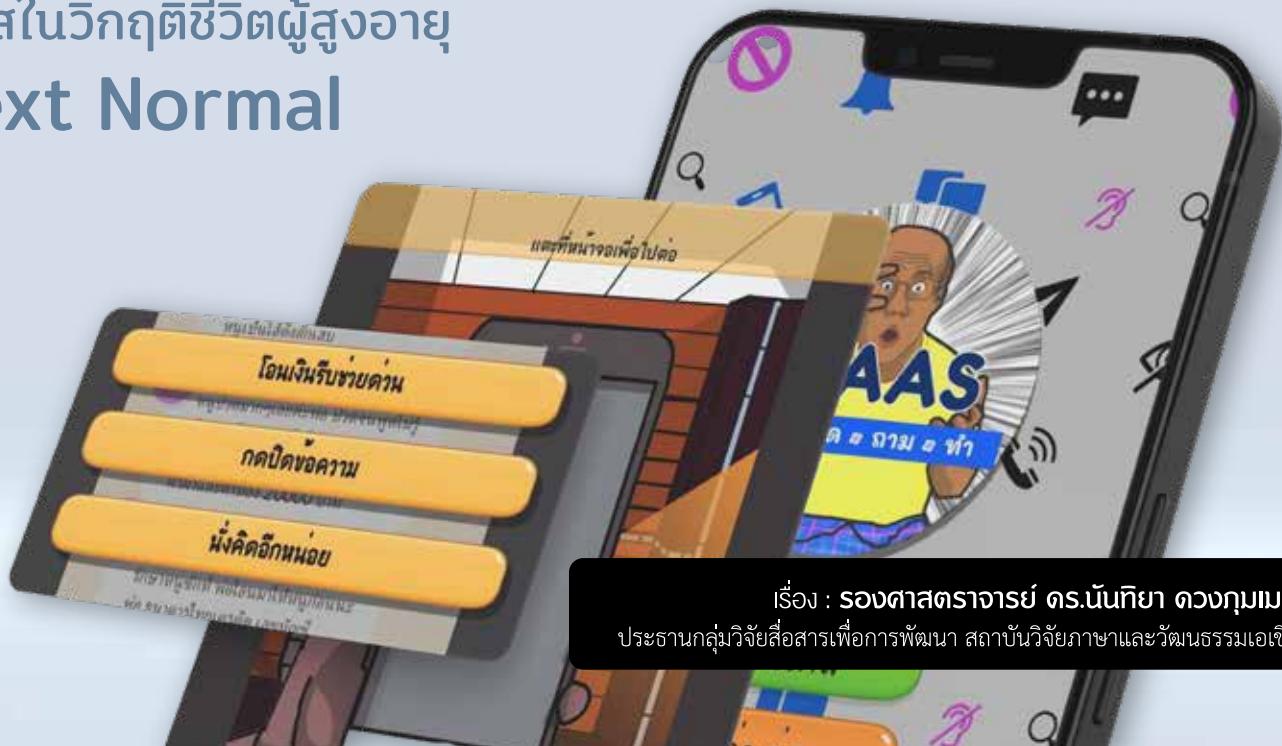
พิธีลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) สร้างสังคมสูงวัย รักภัยส่อ

วันที่ 5 เมษายน 2565

รศ. ดร.มงคล ไมยเออร์ ผู้อำนวยการสถาบันฯ ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) สร้างสังคมสูงวัยรักภัยส่อ กับกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ บริษัท ทำมาเป็น จำกัด สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และเครือข่ายคณาจารย์ 12 จังหวัด (พะเยา เชียงราย อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ ยโสธร หนองคาย มหาสารคาม สุรินทร์ เลย ยะลา และตรัง) โดยมีตัวแทนของทั้งสองฝ่ายร่วมเป็นสักขีพยานการลงนามความร่วมมือในครั้งนี้ ณ ห้องประชุมแม่โภโนเมีย โรงแรมพีเค พาเลซ ถนนต์ คอนเวนชั่น (แจ้งวัฒนะ) กรุงเทพฯ

เกมออนไลน์เพื่อการรู้ทันสื่อ หยุด คิด ตาม ทำ

....โอกาสในวิกฤตเชิงผู้สูงอายุ
ยุค Next Normal

เรื่อง : รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา ดวงกุมเมต

ประธานกลุ่มวิจัยสื่อสารเพื่อการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

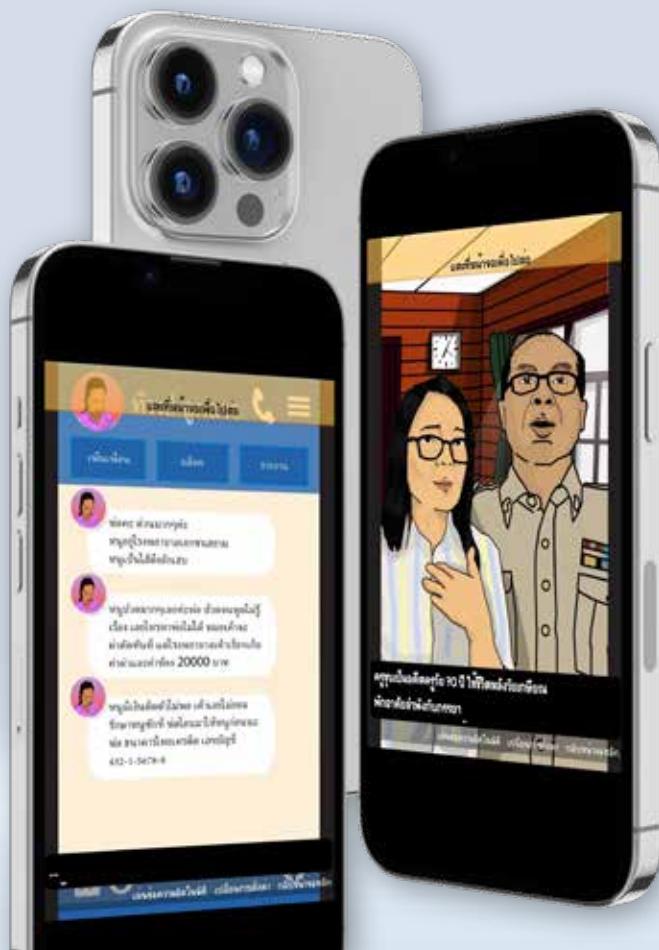
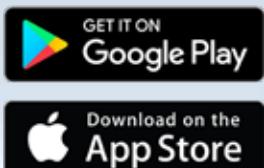
ในขณะที่คนไทยเกือบทุกช่วงวัยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิตตามแนวทางชีวิตวิถีใหม่ หรือ New Normal ได้เป็นอย่างดี และกำลังเตรียมพร้อมเรียนรู้การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการใช้ชีวิตวิถีกัดไปหรือ Next Normal แต่ทว่าในความเป็นจริงแล้ว การใช้ชีวิตวิถีใหม่ ที่ยังคงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุไทยซึ่งเป็นประชากรที่มีจำนวนมากถึงร้อยละ 20 ของประชากรไทย โดยความท้าทายสำคัญหนึ่งได้จากข่าวที่ปรากฏในสื่อและผลการศึกษาวิจัยความเสี่ยง และลักษณะการบริโภคสื่อออนไลน์ที่ชี้ว่าผู้สูงอายุเป็น “กลุ่มเสี่ยงสูง” จากการหลงเชื่อข้อมูลเท็จ (Disinformation) หรือข้อมูลที่คลาดเคลื่อน (Misinformation) ในสื่อต่าง ๆ ซึ่งแพร่ระบาด พร้อม ๆ กับการแพร่ระบาดของโควิด-19 จนกระทั่งผู้อำนวยการของ WHO กล่าวว่า “We’re not just fighting an epidemic; we’re fighting an infodemic” (Charlton, 2020) ปราการการน์ เช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้สูงอายุยังขาดทักษะในการใช้ชีวิตภายในโลกดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปิดรับสื่อออนไลน์ย่างรู้เท่าทัน

การคิดค้นเกมออนไลน์ “หยุด คิด ตาม ทำ” เพื่อให้ผู้สูงอายุใช้ฝึกทักษะการรู้เท่าทันสื่อด้วยตนเองของทีมวิจัยจากกลุ่มวิจัยสื่อสารเพื่อการพัฒนา ที่ทำงานวิจัยเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อให้ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2561 มีฐานคิดมาจากการเปลี่ยนวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้ไม่สามารถใช้กิจกรรมแบบ face to face ใน การเสริมทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้ผู้สูงอายุได้ ให้เป็นโอกาสที่จะเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ผ่านแพลตฟอร์มโทรศัพท์มือถือให้กับผู้สูงอายุ

STAAS (สต้าช)

ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบเกมบนแพลตฟอร์ม ໂຕร์คัพก์มือถือ ที่ใช้ได้กับระบบปฏิบัติการ iOS และ Android

หยุด Stop

คิด Think

ถาม Ask

ทำ Act

แชร์ Share

เกมออนไลน์ “หยุด คิด ถาม ทำ” หรือ STAAS (สต้าช) มาจาก หยุด Stop / คิด Think / ถาม Ask / ทำ Act / แชร์ Share ตั้งอยู่บนฐานคิดของการฝึกทักษะ “หยุด” เพื่อตั้งสติแล้ว “คิด” ว่า “จำเป็นไหม จะมีใครเดือดร้อน และ ถ้าไม่แน่ใจให้ “ถาม” หาข้อมูลเพิ่มเติมจากการอ่าน การฟัง ผู้มีประสบการณ์ เพื่อตัดสินใจว่าจะ “ทำ” อี่างรู้เท่าทัน ไม่ว่าจะเชื่อ ไม่เชื่อ ทำตาม ไม่ทำตาม ส่งต่อ หรือไม่ส่งต่อ ข้อมูลที่ เปิดรับจากสื่อต่างๆ โดยลักษณะของเกมเป็น การจำลองเหตุการณ์และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับสื่อ ในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุที่นำเสนอผ่านชีวิตของ “ลุงชุบ”

จำนวน 4 เหตุการณ์คือ ข่าวนำมานำเสนอ รักษา morale ข้อความจากครูหนุ่ม ลูกสาวเข้าโรงพยาบาล และตัวตรวจเงิน ซึ่งนำมาจากผลการวิเคราะห์ข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผู้สูงอายุได้รับผลกระทบจากสื่อของทีมวิจัย

การเล่นเกมออนไลน์ “หยุด คิด ถาม ทำ” จึงเป็นกลไกเล็ก ๆ ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุก้าวเข้าสู่ชีวิตแบบ Next Normal ได้อย่างมีคุณภาพ เพราะนอกจากผู้สูงอายุจะมีภูมิคุ้มกันในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว ยังเกิดความคุ้นเคยในการใช้ฟังก์ชันของสมาร์ตโฟนเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มทักษะต่อจำเป็นต่อการใช้ชีวิตอีกด้วย

มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University

CALL FOR PAPERS

REVISITING TOURISM CULTURE WORKSHOP

RILCA, Mahidol University, is awarding six writing grants of 10,000 THB to outstanding papers in the area of tourism culture. Selected papers will be presented at the Revisiting Tourism Culture Workshop convened by Sirijit Sunanta and Wikanda Promkhuntong, Mahidol University, joined by two distinguished keynote speakers: Mary Mostafanezhad, University of Hawai'i at Mānoa, and Sangkyun Kim, Edith Cowan University, Australia. The virtual workshop will be held on 18 July 2022.

The papers will be published in a special issue of *Journal of Language and Culture*.

Enquiries on the workshop and special issue:

Sirijit Sunanta: sirijit.sun@mahidol.edu

Wikanda Promkhuntong: wikanda.pro@mahidol.edu